

**ZAKON
O SPECIJALNOM DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU**

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se organizacija i nadležnost Specijalnog državnog tužilaštva, uslovi i postupak izbora glavnog specijalnog tužioca i specijalnih tužilaca i odnos sa drugim državnim organima i organima državne uprave, kao i druga pitanja od značaja za rad Specijalnog državnog tužilaštva.

Specijalno državno tužilaštvo

Član 2

Specijalno državno tužilaštvo obrazuje se za teritoriju Crne Gore u Državnom tužilaštvu kao jedinstvenom i samostalnom organu.

Specijalno državno tužilaštvo preduzima sve radnje iz svoje nadležnosti pred Specijalnim odjeljenjem Višeg suda u Podgorici.

Sjedište Specijalnog državnog tužilaštva je u Podgorici.

Nadležnost

Član 3

Specijalno državno tužilaštvo je nadležno za gonjenje učinilaca krivičnih djela i to:

- 1) organizovanog kriminala, bez obzira na visinu propisane kazne;
- 2) visoke korupcije:
 - a) ako je javni funkcioner izvršio sljedeća krivična djela:
 - zloupotreba službenog položaja,
 - prevara u službi,
 - protivzakoniti uticaj,
 - navođenje na protivzakoniti uticaj,
 - primanje mita,
 - davanje mita,
 - b) ako je pribavljena imovinska korist koja prelazi iznos od četrdeset hiljada eura izvršenjem sljedećih krivičnih djela:
 - zloupotreba položaja u privrednom poslovanju,
 - zloupotreba ovlašćenja u privredi;
- 3) pranja novca;
- 4) terorizma; i
- 5) ratnih zločina.

Javni funkcioner, u smislu ovog zakona, je izabrano, imenovano ili postavljeno lice u državnom organu, organu državne uprave, organu lokalne samouprave, organu lokalne uprave (u daljem tekstu: organ vlasti), nezavisnom tijelu, regulatornom tijelu, javnoj ustanovi, javnom preduzeću ili drugom privredom društvu, odnosno pravnom licu koje vrši javna ovlašćenja, odnosno djelatnosti od javnog interesa ili je u državnom vlasništvu, kao i lice na čiji izbor, imenovanje ili postavljenje organ vlasti daje saglasnost.

Rukovođenje Specijalnim državnim tužilaštvom

Član 4

Poslove krivičnog gonjenja iz člana 3 ovog zakona, vrše glavni specijalni tužilac kao rukovodilac državnog tužilaštva i specijalni tužioci kao državni tužioci, čiji broj određuje Tužilački savjet u skladu sa Zakonom o Državnom tužilaštvu.

Glavni specijalni tužilac za svoj rad i rad Specijalnog državnog tužilaštva odgovora vrhovnom državnom tužiocu, a specijalni tužioci za svoj rad odgovaraju glavnom specijalnom tužiocu.

Institucionalni nadzor

Član 5

Nadzor nad radom Specijalnog državnog tužilaštva vrši Vrhovno državno tužilaštvo, po planu nadzora koji utvrđuje vrhovni državni tužilac, u skladu sa Zakonom o Državnom tužilaštvu.

Sredstva za rad

Član 6

Finansijska sredstva za rad obezbjeđuju se u okviru razdjela bužeta za Državno tužilaštvo.

Odnos zakona

Član 7

Na pitanja koja nijesu uređena ovim zakonom shodno se primjenjuju odredbe Zakona o Državnom tužilaštvu.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 8

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. ORGANIZACIJA SPECIJALNOG DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA

Unutrašnja organizacija

Član 9

Specijalno državno tužilaštvo ima odjeljenja i službe.

Odjeljenja se organizuju za poslove krivičnog gonjenja, finansijske istrage, analitiku i istraživanje i međunarodnu saradnju.

Službe se mogu obrazovati za odnose sa javnošću, kao i za stručne, administrativne i tehničke poslove.

Odjeljenja

Član 10

U Odjeljenju za poslove krivičnog gonjenja vrše se poslovi izviđaja, istrage, kao i poslovi saradnje sa drugim organima.

U Odjeljenju za finansijske istrage vrše se poslovi prikupljanja podataka i njihove analize radi utvrđivanja tačne vrijednosti imovinske koristi, pronalaženja imovine stečene krivičnim djelom i preduzimaju mjere za obezbjeđenje oduzimanja imovine.

U Odjeljenju za analitiku i istraživanje vrše se poslovi stvaranja i održavanja tehničkih uslova za razmjenu i pristup podacima iz baza podataka drugih državnih organa, kao i statističkog izvještavanja i praćenja predmeta.

U Odjeljenju za međunarodnu saradnju vrše se poslovi saradnje sa nadležnim organima i tijelima drugih država i međunarodnih organizacija, određuju članovi u zajedničkom istražnom timu koji se na osnovu međunarodnog ugovora osniva radi krivičnog gonjenja za krivična djela iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva.

Izvještaj o radu

Član 11

Glavni specijalni tužilac podnosi šestomjesečni izvještaj o radu Specijalnog državnog tužilaštva vrhovnom državnom tužiocu.

Glavni specijalni tužilac je dužan da izvještaj o radu Specijalnog državnog tužilaštva dostavi Tužilačkom savjetu, najkasnije do 10. februara tekuće godine za prethodnu godinu, i da ga u istom roku objavi na internet stranici Specijalnog državnog tužilaštva.

Na zahtjev vrhovnog državnog tužioca, odnosno Tužilačkog savjeta glavni specijalni tužilac je dužan da dostavi posebne, odnosno periodične izvještaje, u roku koji odredi vrhovni državni tužilac, odnosno Tužilački savjet.

Za tačnost podataka u izvještajima odgovoran je glavni specijalni tužilac.

III. IZBOR GLAVNOG SPECIJALNOG TUŽIOCA I SPECIJALNOG TUŽIOCA

Uslovi za izbor glavnog specijalnog tužioca

Član 12

Za glavnog specijalnog tužioca može biti birano lice koje je:

- 1) crnogorski državljanin;
- 2) zdravstveno sposobno;
- 3) završilo pravni fakultet VIII nivo kvalifikacije obrazovanja;
- 4) položilo pravosudni ispit;
- 5) ima najmanje 12 godina radnog iskustva kao državni tužilac, sudija ili advokat; i
- 6) čiji dosadašnji rad pokazuje da ima posebna znanja i sposobnosti za rad na predmetima iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva.

Uslovi za izbor specijalnog tužioca

Član 13

Za specijalnog tužioca može biti birano lice koje je:

- 1) crnogorski državljanin;
- 2) zdravstveno sposobno;
- 3) završilo pravni fakultet VIII nivo kvalifikacije obrazovanja;
- 4) položilo pravosudni ispit;
- 5) ima najmanje deset godina radnog iskustva kao državni tužilac, sudija ili advokat; i
- 6) čiji dosadašnji rad pokazuje da ima posebna znanja i sposobnosti za rad na predmetima iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva.

Javni oglas

Član 14

Tužilački savjet bira glavnog specijalnog tužioca i specijalne tužioce na osnovu javnog oglasa.

Tužilački savjet oglašava slobodna mjesta glavnog specijalnog tužioca, odnosno specijalnog tužioca u "Službenom listu Crne Gore" i jednom od štampanih medija sa sjedištem u Crnoj Gori. Rok za prijavljivanje kandidata je 15 dana od dana oglašavanja iz stava 2 ovog člana.

Postupak po prijavama

Član 15

Prijave na javni oglas podnose se sa dokazima o ispunjavanju uslova za izbor glavnog specijalnog tužioca, odnosno specijalnog tužioca Tužilačkom savjetu, u roku od 15 dana od dana oglašavanja.

Tužilački savjet će odbaciti neblagovremene i nepotpune prijave.

Protiv odluke o odbacivanju neblagovremene ili nepotpune prijave podnosilac prijave može pokrenuti upravni spor.

Lista kandidata

Član 16

Tužilački savjet sačinjava listu kandidata koji ispunjavaju zakonom propisane uslove za izbor glavnog specijalnog tužioca, odnosno specijalnog tužioca.

Kriterijumi

Član 17

Kriterijumi za izbor glavnog specijalnog tužioca i specijalnih tužilaca su stručno znanje i sposobnost za vršenje tužilačke funkcije.

Stručno znanje cijeni se na osnovu podkriterijuma:

- 1) stručno usavršavanje (kontinuirana obuka i drugi oblici obuke);
- 2) objavljeni naučni i stručni radovi i druge aktivnosti u struci.

Sposobnost za vršenje tužilačke funkcije cijeni se na osnovu podkriterijuma:

- 1) radno iskustvo;
- 2) kvantitet i kvalitet rada;
- 3) motivisanost za rad u Specijalnom državnom tužilaštvu;
- 4) komunikativnost;
- 5) sposobnost za donošenje odluka;
- 6) razumijevanje uloge državnog tužioca u društvu.

Ocjena kriterijuma

Član 18

Stručno znanje kandidata za glavnog specijalnog tužioca, odnosno specijalnog tužioca cijeni se na osnovu dokaza priloženih uz prijavu kandidata.

Sposobnost za vršenje tužilačke funkcije kandidata za glavnog specijalnog tužioca, odnosno specijalnog tužioca cijeni se na osnovu mišljenja i intervjua.

Mišljenje

Član 19

Tužilački savjet pribavlja mišljenje o stručnim sposobnostima za vršenje tužilačke funkcije kandidata sa liste iz člana 16 ovog zakona, i to:

- za državnog tužioca od proširene sjednice Vrhovnog državnog tužilaštva;
- za sudiju od proširene sjednice Vrhovnog suda Crne Gore;
- za advokata od Upravnog odbora Advokatske komore Crne Gore.

Mišljenje iz stava 1 ovog člana, sadrži podatke o radnom iskustvu, kvantitetu i kvalitetu rada kandidata za glavnog specijalnog tužioca, odnosno specijalnog tužioca.

Intervju

Član 20

Tužilački savjet obavlja intervju sa kandidatima za glavnog specijalnog tužioca, odnosno specijalnog tužioca na kojem se ocjenjuje:

- 1) motivisanost za rad u Specijalnom državnom tužilaštvu;
- 2) komunikativnost;
- 3) sposobnost za donošenje odluka;
- 4) razumijevanje uloge državnog tužioca u društvu.

Odluka

Član 21

Na osnovu mišljenja iz člana 19 ovog zakona i obavljenog intervjua iz člana 20 ovog zakona, Tužilački savjet donosi odluku o izboru glavnog specijalnog tužioca, odnosno specijalnog tužioca.

Mandat

Član 22

Glavni specijalni tužilac bira se na vrijeme od pet godina.

Specijalni tužilac bira se na stalnu funkciju ako je radio najmanje četiri godine kao državni tužilac ili sudija.

Specijalni tužilac koji nije radio kao državni tužilac, odnosno sudija najmanje četiri godine, bira se na vrijeme od četiri godine.

Na postupak izbora na stalnu funkciju specijalnog tužioca iz stava 3 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe Zakona o Državnom tužilaštvu, kojima se uređuje izbor državnih tužilaca koji se biraju na stalnu funkciju.

Prestanak mandata

Član 23

Isto lice može biti birano za glavnog specijalnog tužioca najviše dva puta.

Glavni specijalni tužilac, po isteku vremena na koje je izabran i prestankom funkcije glavnog specijalnog tužioca kad to sam zatraži, ostaje kao specijalni tužilac u Specijalnom državnom tužilaštvu.

Upućivanje državnih tužilaca

Član 24

Tužilački savjet može, na zahtjev glavnog specijalnog tužioca, uputiti u Specijalno državno tužilaštvo, na određeno vrijeme državnog tužioca radi obavljanja poslova hitne prirode ili povećanog obima posla.

Upućivanje iz stava 1 ovog člana, vrši se uz pisanu saglasnost državnog tužioca koji se upućuje i može trajati najduže dvije godine.

Tužilački savjet može, na zahtjev glavnog specijalnog tužioca, uputiti državnog tužioca u Specijalno državno tužilaštvo na određeno vrijeme radi postupanja u konkretnom predmetu.

Upućivanje u Specijalno državno tužilaštvo iz stava 3 ovog člana, traje najduže jednu godinu i pod istim uslovima može biti produženo.

Za vrijeme rada u Specijalnom državnom tužilaštvu upućeni državni tužilac iz st. 1 i 3 ovog člana, ima pravo na zaradu u visini zarade specijalnog tužioca i pravo na troškove stanovanja, odnosno putovanja.

Zaradu i troškove stanovanja, odnosno putovanja nastalih upućivanjem u Specijalno državno tužilaštvo snosi Specijalno državno tužilaštvo.

Shodna primjena

Član 25

Na polaganje zakletve i stupanje na dužnost, prava kandidata i sudsku zaštitu kandidata shodno se primjenjuju odredbe Zakona o Državnom tužilaštvu.

IV. ODNOS SPECIJALNOG DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA I UPRAVE POLICIJE

Policijsko odjeljenje

Član 26

Policijske poslove u vezi sa krivičnim djelima iz člana 3 ovog zakona, vrše policijski službenici koji rade u posebnoj organizacionoj jedinici organa uprave nadležnog za poslove policije za rad sa Specijalnim državnim tužilaštvom (u daljem tekstu: Policijsko odjeljenje).

Za rukovodioca Policijskog odjeljenja može biti postavljeno lice koje ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje deset godina radnog iskustva na poslovima sa visokom stručnom spremom u policijskom zvanju.

Rukovodioca Policijskog odjeljenja postavlja direktor organa uprave nadležnog za poslove policije (u daljem tekstu: Uprava policije), uz saglasnost glavnog specijalnog tužioca.

Policijski službenik u Policijskom odjeljenju može biti lice koje ima VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje šest godina radnog iskustva na poslovima sa visokom stručnom spremom u policijskom zvanju.

Odgovornost policijskog službenika

Član 27

Rukovodilac i policijski službenik iz Policijskog odjeljenja postupaju po nalogu glavnog specijalnog tužioca, odnosno specijalnog tužioca.

Rukovodilac i policijski službenik iz stava 1 ovog člana nijesu dužni da o izvršavanju policijskih poslova po nalogu glavnog specijalnog tužioca, odnosno specijalnog tužioca obavještavaju neposrednog starješinu.

Ako policijski službenik ne postupi po nalogu specijalnog tužioca u predmetu koji mu je dodijeljen u rad, glavni specijalni tužilac će protiv njega podnijeti zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka, u skladu sa zakonom kojim se uređuju unutrašnji poslovi.

Rukovodilac i policijski službenik ne mogu se rasporediti na drugo radno mjesto ili druge poslove u Upravi policije bez saglasnosti glavnog specijalnog tužioca.

V. ISTRAŽITELJI

Istražitelji

Član 28

Radi istraživanja krivičnih djela iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva, glavni specijalni tužilac može povjeriti preduzimanje određenih radnji državnim službenicima zaposlenim u organima uprave nadležnim za poslove poreza, poslove carina, poslove sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma i inspekcijske poslove (u daljem tekstu: istražitelji).

Starješine organa iz stava 1 ovog člana, na zahtjev glavnog specijalnog tužioca dostavljaju spisak državnih službenika koji imaju odgovarajuće radno iskustvo i sposobnosti u obavljanju poslova nadzora i kontrole, kao i druga stručna znanja koja su značajna za istraživanje krivičnih djela iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva.

Vrhovni državni tužilac sačinjava godišnju listu istražitelja, na predlog glavnog specijalnog tužioca i dostavlja je starješinama organa iz stava 1 ovog člana i glavnom specijalnom tužiocu.

Glavni specijalni tužilac može obaviti intervju sa državnim službenicima iz stava 2 ovog člana, prije sačinjavanja predloga iz stava 3 ovog člana.

Ovlašćenja i odgovornost istražitelja

Član 29

Istražitelj preduzima radnje po nalogu i uputstvima specijalnog tužioca, u skladu sa pravilima svoje struke, kao i sa Zakonikom o krivičnom postupku.

Istražitelj preduzima radnje iz stava 1 ovog člana, u roku koji odredi specijalni tužilac, i o preduzetim radnjama ne može obavijestiti neposrednog starješinu.

Ako istražitelj bez opravdanog razloga ne postupi ili postupi suprotno nalogu i uputstvima specijalnog tužioca, specijalni tužilac će o tome obavijestiti neposrednog starješinu istražitelja.

Nepostupanje po nalogu specijalnog tužioca, odnosno postupanje suprotno nalogu i uputstvima specijalnog tužioca u smislu stava 3 ovog člana, predstavlja težu povredu službene dužnosti istražitelja.

U slučaju iz stava 3 ovog člana, neposredni starješina dužan je da pokrene disciplinski postupak protiv istražitelja.

Istražitelj je dužan da svoju imovinu i prihode, kao i imovinu i prihode bračnih i vanbračnih supružnika i djece (u daljem tekstu: imovinski karton) dostave u skladu sa zakonom kojim se uređuje sprječavanje korupcije.

Specijalni istražni tim

Član 30

Glavni specijalni tužilac može za postupanje u naročito složenom predmetu obrazovati specijalni istražni tim koji, pored specijalnog tužioca, mogu činiti i policijski službenici iz Policijskog odjeljenja, istražitelji i državni službenici iz drugog nadležnog organa.

Rukovodilac istražnog tima je specijalni tužilac po čijem nalogu i pod čijim nadzorom postupaju članovi istražnog tima.

Odnos sa organima uprave

Član 31

Kad specijalni tužilac u toku vršenja poslova iz svoje nadležnosti ocijeni potrebnim, može od organa uprave nadležnih za poslove poreza, poslove carina, poslove sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma i inspeksijske poslove, kao i drugih organa državne uprave zatražiti kontrolu poslovanja pravnog ili fizičkog lica, pribavljanja određene dokumentacije, podataka i obavljanje drugih radnji iz njihove nadležnosti, u skladu sa propisima kojima se uređuje nadležnost tih organa.

Obaveza dostavljanja podataka

Član 32

Kad u vršenju poslova iz svoje nadležnosti organ uprave nadležan za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma na osnovu podataka, informacija i dokumentacije pribavljenje u skladu sa zakonom, procijeni da postoji osnov sumnje da su novčana sredstva, prihodi ili imovina stečeni izvršenjem krivičnog djela iz člana 3 ovog zakona, dužan je da te podatke dostavi Specijalnom državnom tužilaštvu, u roku od tri dana.

Obaveze banaka

Član 33

Ako postoji osnov sumnje da određeno lice na svojim bankovnim računima raspolaže ili je raspolagalo prihodima pribavljenim krivičnim djelima iz člana 3 ovog zakona, a ti prihodi su važni za izviđaj i istragu ili podliježu privremenom oduzimanju, specijalni tužilac će zatražiti od banke dostavljanje podataka o tim računima i stanju na računu.

Banka je dužna da tražene podatke iz stava 1 ovog člana, dostavi u roku koji odredi specijalni tužilac.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana, sadrži zakonski naziv krivičnog djela, kratak činjenični opis i podatke o fizičkom ili pravnom licu u odnosu na koje se zahtjev podnosi, kao i bliži opis mjere ili radnje koju zahtijeva.

Obaveznost odluka sudije za istragu za banke

Član 34

Ako postoji osnov sumnje da određeno lice na svojim bankovnim računima raspolaže prihodima pribavljenim krivičnim djelima iz člana 3 ovog zakona, na zahtjev specijalnog tužioca sudija za istragu može rješenjem obavezati banku da prati platni promet na računima određenog lica, i da za vrijeme određeno za praćenje platnog prometa redovno izvještava specijalnog tužioca o transakcijama na računu koji se prati.

Za neizvršavanje rješenja iz stava 1 ovog člana, sudija za istragu može odgovorno lice u banci kazniti novčanom kaznom u iznosu do 5.000 eura, a banku novčanom kaznom do 50.000 eura.

Ako i nakon izricanja novčane kazne iz stava 2 ovog člana banka ne izvrši rješenje sudije za istragu, odgovornom licu u banci može se odrediti zatvor do izvršenja rješenja, a najduže dva mjeseca.

Protiv rješenja iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, može se izjaviti žalba u roku od 48 časova od časa prijema rješenja.

O žalbi iz stava 4 ovog člana odlučuje vijeće nadležnog suda iz člana 24 stav 7 Zakonika o krivičnom postupku. Žalba protiv rješenja o zatvoru ne zadržava izvršenje rješenja.

Dostavljanje podataka

Član 35

Podaci iz evidencija državnih organa i organa državne uprave koji su važni za pokretanje i vođenje krivičnog postupka za krivična djela iz člana 3 ovog zakona, dostavljaju se na zahtjev Specijalnog državnog tužilaštva preko informacionog sistema za elektronsku razmjenu podataka, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava.

Prilikom dostavljanja tajnih podataka koji su važni za pokretanje i vođenje krivičnog postupka za krivična djela iz člana 3 ovog zakona, elektronskim putem, mora se obezbijediti informatička zaštita tih podataka, u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Informacije o traženim, odnosno dostavljenim podacima iz st. 1 i 2 ovog člana, nedostupne su licima na koje se odnose do donošenja naredbe o sprovođenju istrage ili podizanja neposredne optužnice ili podnošenja optužnog predloga.

Pristup podacima

Član 36

Specijalno državno tužilaštvo može imati pristup podacima iz baza podataka informacionih sistema drugih državnih organa i organa državne uprave.

U cilju ostvarivanja pristupa podacima iz stava 1 ovog člana, Specijalno državno tužilaštvo obezbjeđuje tehničke uslove informatičke zaštite tih podataka.

VI. ZAPOSLENI U SPECIJALNOM DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU

Zaposleni

Član 37

Specijalno državno tužilaštvo ima potreban broj savjetnika, drugih državnih službenika i namještenika, koji se određuje aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Specijalnog državnog tužilaštva.

Prilikom zasnivanja radnog odnosa u Specijalnom državnom tužilaštvu vrši se bezbjednosna provjera savjetnika, državnih službenika i namještenika u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Savjetnik

Član 38

Savjetnik može biti lice koje je završilo pravni fakultet VIII nivo kvalifikacije obrazovanja, ima položen pravosudni ispit i najmanje pet godina radnog iskustva.

Savjetnici pomažu specijalnom tužiocu u radu, izrađuju nacрте akata, uzimaju na zapisnik prijave, podneske i izjave građana, vrše samostalno ili pod nadzorom i po uputstvima specijalnog tužioca druge stručne poslove propisane zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona.

Po ovlaštenju specijalnog tužioca savjetnici mogu vršiti pojedine dokazne radnje.

Zapisnik o sprovedenoj povjerenoj radnji specijalni tužilac potpisom ovjerava najkasnije u roku od 48 časova od časa njenog sprovođenja.

Državni službenici sa posebnim stručnim znanjima

Član 39

Specijalno državno tužilaštvo može imati službenike ekonomske, knjigovodstveno-finansijske ili druge odgovarajuće struke sa odgovarajućim radnim iskustvom u tim oblastima, koji pomažu specijalnom tužiocu u radu u stvarima u kojima su potrebna stručna znanja iz tih oblasti.

Primjena drugih zakona

Član 40

Na zasnivanje i prestanak radnog odnosa savjetnika, drugih državnih službenika i namještenika, zarade i ostala prava i obaveze i odgovornosti, uslove za zasnivanje radnog odnosa, uslove za polaganje stručnog ispita primjenjuju se propisi kojima se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

VII. KAZNENA ODREDBA

Prekršaj

Član 41

Novčanom kaznom od 2.000 do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) na zahtjev specijalnog tužioca ne dostavi tražene podatke o bankovnim računima i stanju na računu u određenom roku (član 33 stav 2),
- 2) ne izvrši rješenje sudije za istragu (član 33 stav 1).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 500 do 2.000 eura.

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Primjena zakona na pokrenute postupke

Član 42

Predmeti iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva koji su bili u nadležnosti drugih državnih tužilaštava do stupanja na snagu ovog zakona završiće državna tužilaštva nadležna po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona.

Preuzimanje predmeta

Član 43

Predmete iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva koji su bili u nadležnosti Odjeljenja za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina u Vrhovnom državnom tužilaštvu preuće Specijalno državno tužilaštvo, u roku od 30 dana od dana izbora glavnog specijalnog tužioca, odnosno specijalnog tužioca.

Preuzimanje poslova

Član 44

Specijalno državno tužilaštvo, u roku od 30 dana od dana izbora glavnog specijalnog tužioca, odnosno specijalnog tužioca, preuće poslove od Odjeljenja za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina u Vrhovnom državnom tužilaštvu, zaposlene na tim poslovima, kao i opremu, sredstva i službenu dokumentaciju.

Rok za odluku o broju specijalnih tužilaca

Član 45

Odluku o broju specijalnih tužilaca u Specijalnom državnom tužilaštvu donijeće Tužilački savjet, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za javni oglas

Član 46

Tužilački savjet će objaviti javni oglas za izbor glavnog specijalnog tužioca i specijalnih tužilaca, u roku od 15 dana od dana donošenja odluke iz člana 45 ovog zakona.

Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji

Član 47

Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Specijalnog državnog tužilaštva donijeće se u roku od 60 dana od dana donošenja odluke iz člana 45 ovog zakona.

Primjena propisa

Član 48

Odredba člana 81 Zakona o Državnom tužilaštvu ("Službeni list RCG", broj 69/03 i "Službeni list CG", br. 40/08, 39/11 i 46/13), primjenjivaće se do donošenja zakona kojim će se urediti zarade u javnom sektoru.

Stupanje na snagu

Član 49

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu sadržan je u odredbi člana 16 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore kojim je određeno da se, zakonom u skladu sa Ustavom, uređuje način osnivanja, organizacija i nadležnost organa vlasti i postupak pred tim organima, ako je to neophodno za njihovo funkcionisanje.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U okviru opštih demokratskih procesa u Crnoj Gori, koji uključuju promjene u političkom, ekonomskom i zakonodavnom sistemu, borba protiv korupcije i organizovanog kriminala predstavlja značajan dio. Crna Gora je u prethodnom periodu ostvarila značajan napredak u usklađivanju nacionalnog zakonodavstva u dijelu borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, prije svega uvođenjem međunarodnih standarda i mehanizama u Krivični zakonik i Zakonik o krivičnom postupku.

Prateći dalje ciljeve reforme utvrđene Strategijom reforme pravosuđa 2014 -2018 u okviru cilja jačanje efikasnosti pravosuđa, pristupilo se izradi Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu u cilju stvaranja pravnog osnova za formiranje Specijalnog državnog tužilaštva, kao posebnog državnog tužilaštva za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije.

Takođe, u skladu sa novim pristupom Evropske komisije, Crna Gora je pristupne pregovore započela poglavljima 23 i 24, a koji se odnose na pravosuđe i temeljna prava, odnosno pravdu, slobodu i bezbjednost. Tokom procesa analitičkog skrininga iskristalisale su se određene potrebe za dalju specijalizaciju organa za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala.

Shodno tome, potreba za donošenjem Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu predviđena je u Akcionom planu za pregovaračko Poglavlje 23 i u Akcionom planu za pregovaračko Poglavlje 24, najvažnijim strateškim i reformskim dokumentima u oblasti borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, koji sadrže konkretne ciljeve i mjere koje treba realizovati u procesu integracije Crne Gore u Evropsku uniju. Navedenim akcionim planovima, kao jedna od mjera za uspostavljanje nezavisnih, djelotvornih i specijalizovanih organa za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, je donošenje Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu i formiranje Specijalnog državnog tužilaštva (AP 23 mjera 2.2.1.4 i AP 24 mjera 6.2.8).

Na osnovu navedenog proizilazi da postoji više razloga zbog kojih je bilo potrebno pristupiti izradi Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu, a njegovim donošenjem Crna Gora će ispuniti obaveze iz međunarodnih konvencija i odgovoriti potrebama racionalizacije pravosudne mreže koja zahtijeva veći stepen specijalizacije u cilju efikasnijeg sprovođenja djelotvornih mjera u oblasti organizovanog kriminala i korupcije.

III. USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

U skladu sa međunarodnim standardima, koji su sadržani u dokumentima Savjeta Evrope i Ujedinjenih nacija, predložena su brojna rješenja u Zakonu o Specijalom državnom tužilaštvu.

Najznačajniji međunarodni standardi Savjeta Evrope koji su uzeti u obzir su:

- Evropska konvencija o ljudskim pravima i osnovnim slobodama;
- Konvencijom Savjeta Evrope o borbi protiv trgovine ljudima iz 2005. godine;
- Preporuka R (2000)19 Savjeta ministara državama članicama o ulozi javnog tužilaštva u krivičnom pravnom sistemu.

Najznačajniji međunarodni standardi Ujedinjenih nacija koji su uzeti u obzir su:

- Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima;
- Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima;
- Konvencijom Ujedinjenih nacija protiv korupcije iz 2003. godine;
- Konvencijom Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala iz 2000. godine.

Standardi Evropske unije sadržani su osnivačkim ugovorima, Povelji Evropske unije o ljudskim pravima i slobodama. Međutim, treba naglasiti da nema sekundarnog zakonodavstva koje detaljno uređuje principe uređenja nacionalnog pravosuđa država članica EU, što je i razumljivo kada se uzmu u obzir principi na osnovu kojih je osnovana EU i njeno funkcionisanje. Tako, može se slobodno reći da se države članice EU u pogledu nezavisnosti i uređenja pravosudnih sistema oslanjaju na međunarodne standarde izgrađene u okviru Savjeta Evrope i Ujedinjenih nacija.

Od naročitog značaja za usaglašavanje teksta Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu sa međunarodnim standardima bile su ekspertske misije, organizovane kroz podršku TAIEX programa.

Zakon o Specijalnom državnom tužilaštvu usaglašen je sa komentarima eksperata Evropske komisije i sa komentarima eksperata Venecijanske komisije g. Mihaela Fernanda (Malta), g. Gvida Nepija Modone, (Italija), g. Jorgena Sorensena (Danska), g. Tudorela Toadera (Rumunija) i g. Džejmsa Hamiltona (bivši član Venecijanske komisije iz Irske).

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

I. Osnovne odredbe

Osnovnim odredbama zakonskog teksta propisano je, između ostalog, da je predmet ovog zakona organizacija i nadležnost Specijalnog državnog tužilaštva, ko rukovodi i krivično goni za djela iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva. Specijalno državno tužilaštvo je državno tužilaštvo koje se obrazuje za teritoriju Crne Gore i ima sjedište u Podgorici, čija se sredstva za rad obezbjeđuju u okviru budžeta Državnog tužilaštva. Propisano je da je Vrhovno državno tužilaštvo nadležano da vrši nadzor nad radom Specijalnog državnog tužilaštva. Takođe,

osnovnim odredbama propisano je i da je se izrazi koji se u zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu i podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu. Na sva pitanja koja nijesu uređena ovim zakonom shodno se primjenjuju odredbe Zakona o Državnom tužilaštvu.

II. Organizacija Specijalnog državnog tužilaštva

Specijalno državno tužilaštvo ima u okviru svoje unutrašnje organizacije odjeljenja i službe. Odjeljenja se organizuju za poslove krivičnog gonjenja, za finansijske istrage, za analitiku i istraživanje, međunarodnu saradnju. Službe se mogu obrazovati za odnose sa javnošću, stručne, administrativne i tehničke poslove.

Zakonom je propisana obaveza Glavnog specijalnog tužioca da Vrhovnom državnom tužiocu podnosi šestomjesečni izvještaj o radu, i da na zahtjev Vrhovnog državnog tužioca ili Tužilačkog savjeta dostavi i posebne, periodične izvještaje.

III. Uslovi za izbor Glavnog specijalnog tužioca i specijalnog tužioca

Za Glavnog specijalnog tužioca može biti izabrano lice koje je crnogorski državljanin, koje je zdravstveno sposobno, ima završen pravni fakultet, položen pravosudni ispit, koje ima zakonom propisano radno iskustvo kao državni tužilac, sudija ili advokat, i posjeduje posebna znanja i sposobnosti za rad na predmetima iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva. Za izbor specijalnih tužioca Zakon propisuje iste uslove, osim potrebnih godina radnog iskustva kao državni tužilac, sudija ili advokat.

Glavnog specijalnog tužioca i specijalne tužioce bira Tužilački savjet na osnovu javnog oglasa u skladu sa zakonom propisanim kriterijumima za izbor. Prije donošenja odluke o izboru Glavnog specijalnog tužioca odnosno specijalnih tužilaca sa liste kandidata koji ispunjavaju zakonom propisane uslove, Tužilački savjet obavlja intervju sa kandidatima i o kandidatima pribavlja mišljenje: za državnog tužioca od proširene sjednice Vrhovnog državnog tužilaštva, za sudiju od proširene sjednice Vrhovnog suda Crne Gore, a za advokata od Upravnog odbora Advokatske komore.

Glavni specijalni tužilac bira se na vrijeme od pet godina, a isto lice može biti birano za glavnog specijalnog tužioca najviše dva puta. Po isteku vremena na koje je izabran i prestankom funkcije, glavni specijalni tužilac ostaje kao specijalni tužilac u Specijalnom državnom tužilaštvu. Funkcija specijalnih tužioca je stalna. U cilju obavljanja hitnih poslova ili radi povećanog obima posla, Glavni specijalni tužilac može zahtijevati od Tužilačkog savjeta da uputi u Specijalno državno tužilaštvo državnog tužioca na rad na određeno vrijeme, koje može trajati najduže dvije godine. Zakon o Specijalnom državnom tužilaštvu upućuje na shodnu primjenu odredaba Zakona o državnom tužilaštvu, u odnosu na postupak javnog oglašavanja, postupka po prijavama, polaganja zakletve i stupanja na dužnost, prava kandidata i sudske zaštite kandidata.

IV. Odnos Specijalnog državnog tužilaštva i Uprave policije

Policijske poslove, u vezi sa krivičnim djelima iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva, obavljaju policijski sluzbenici koji rade u posebnoj organizacionoj jedinici Uprave policije za rad

sa Specijalnim državnim tužilaštvom. Rukovodioca Policijskog odjeljenja, uz saglasnost Glavnog specijalnog tužioca postavlja direktor Uprave policije. Zakonom su propisani uslovi za rukovodioca i policijske službenike Policijskog odjeljenja.

Ako policijski službenik ne postupi po nalogu specijalnog tužioca u predmetu koji mu je dodijeljen u rad, Glavni specijalni tužilac će protiv njega podnijeti zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka u skladu sa zakonom kojim su uređeni unutrašnji poslovi. Rukovodilac i policijski službenik nijesu dužni da o izvršavanju policijskih poslova po nalogu Glavnog specijalnog tužioca i specijalnih tužilaca obavještavaju neposrednog starješinu i ne mogu se bez saglasnosti Glavnog specijalnog tužioca rasporediti na drugo radno mjesto u Upravi policije.

V. Istražitelji

Zakon propisuje da su istražitelji službenici zaposleni u organu državne uprave nadležnom za poslove poreza, organu državne uprave nadležnom za poslove carina, organu državne uprave nadležnom za poslove sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma i organu uprave nadležnom za inspeksijske poslove, kojima Glavni specijalni tužilac može povjeriti preduzimanje određenih radnji radi istraživanja krivičnih djela iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva.

Istražitelji preduzimaju radnje po nalogu i uputstvima specijalnog tužioca, po pravilima svoje struke i u skladu sa zakonikom kojim se uređuje krivični postupak. Ukoliko istražitelj nepostupi, ili postupi suprotno nalogu i uputstvima specijalnog tužioca, to je zakonom propisano kao teža povreda službene dužnosti. Za postupanje u naročito složenom predmetu Glavni specijalni tužilac može formirati Specijalni istražni tim koji pored specijalnog tužioca mogu činiti i policijski službenici iz Policijskog odjeljenja, istražitelji i službenici iz drugog nadležnog organa i organizacije. do stupanja optužnice na pravnu snagu.

Specijalni tužilac može u toku vršenja poslova iz svoje nadležnosti od organa uprave za poslove poreza, organa uprave za poslove carina i organa uprave za poslove sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma i drugih državnih organa zatražiti kontrolu poslovanja pravnog ili fizičkog lica, pribavljanja određene dokumentacije, podataka i obavljanje drugih radnji iz njihove nadležnosti. Organ uprave nadležan za sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma dužan je da specijalnom državnom tužiocu dostavi podatke kada procjeni da su da postoji osnov sumnje da su novčana sredstava, prihodi ili imovina stečeni izvršenjem krivičnog djela iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva.

Zakona je dalje propisana obaveza banaka da dostave podatke o računima i stanju na računu, na zahtjev specijalnog tužioca, a u slučaju ako postoji osnov sumnje da određeno lice na svojim bankovnim računima raspolaže ili je raspolagalo sa prihodima pribavljenim krivičnim djelima iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva, a ti prihodi su važni za izviđaj i istragu ili podliježu privremenom oduzimanju. Na zahtjev specijalnog tužioca sudija za istragu može rješenjem obavezati banku da prati platni promet na računima određenog lica, i da za vrijeme određeno za praćenje platnog prometa redovno izvještava specijalnog tužioca o transakcijama na računu koji se prati. Podaci koje je specijalni tužilac zatražio od drugih organa dostavljaju se zaštićenom informacinom mrežom tjisigurnim kanalom komunikacije. U cilju ostvarivanja pristupa podacima

iz baza podataka informacionih sistema drugih državnih organa i organa državne uprave Specijalno državno tužilaštvo obezbjediće tehničke uslove informatičke zaštite tih podataka.

VI. Zaposleni u Specijalnom državnom tužilaštvu

Specijalno državno tužilaštvo ima potreban broj savjetnika, drugih službenika i namještenika koji se određuje aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji. U postupku zasnivanja radnog odnosa savjetnici, službenici i namještenici prolaze posebne bezbjedonosne provjere u skladu sa Zakonom o zaštiti tajnosti podataka i daju izjavu o saglasnosti da se sprovedu provjere.

Savjetnik može biti lice koje je završilo pravni fakultet, ima položen pravosudni ispit i najmanje pet godina radnog iskustva. Savjetnici pomažu specijalnom tužiocu u radu, izrađuju nacрте akata, uzimaju na zapisnik prijave, podneske i izjave građana, obavljaju samostalno ili pod nadzorom i po uputstvima specijalnog tužioca druge stručne poslove predviđene zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona. Po ovlašćenju specijalnog tužioca savjetnici mogu vršiti pojedine dokazne radnje.

Specijalno državno tužilaštvo može imati i druge državne službenike sa posebnim stručnim znanjima, koji imaju visoko obrazovanje ekonomske, knjigovodstveno-finansijske ili druge odgovarajuće struke sa odgovarajućim radnim iskustvom u tim oblastima. Stručni pomoćnici, pomažu specijalnom tužiocu u radu u predmetima u kojima su potrebna stručna znanja.

VII. Kaznena odredba

Zakonom je predviđeno da će se novčanom kaznom od 2.000 do 20.000 eura kazniti pravno lice ako na zahtjev specijalnog tužioca ne dostavi tražene podatke o bankovnim računima i stanju na računu u određenom roku i ako ne izvrši rješenje sudije za istragu. Za navedeni prekršaj kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 500 do 2.000 eura.

VIII. Prelazne i završne odredbe

U prelaznim i završnim odredbama propisano je da će predmete iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva koji su bili u nadležnosti drugih državnih tužilaštava prije stupanja na snagu ovog zakona dovršiti državna tužilaštva koja su ranije za to bila nadležna. Predmete iz koji su bili u nadležnosti Odjeljenja za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina u Vrhovnom državnom tužilaštvu preuće Specijalno državno tužilaštvo u roku koji je propisan ovim zakonom. stupanjem ovog zakona na snagu, Tužilački savjet ima rok od 30 dana da donese odluku o potrebnom broju tužilaca u Specijalnom državnom tužilaštvu, nakon čega će Tužilački savjet objaviti javni oglas u skladu sa uslovima iz ovog zakona. Specijalno državno tužilaštvoće zakonom propisanom roku preuzeti poslove od Odjeljenja za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina u Vrhovnom državnom tužilaštvu, zaposlene na tim poslovima, kao i opremu, sredstva i službenu dokumentaciju, nakon izbora Glavnog specijalnog tužioca i specijalnih tužilaca. Takođe, u prelaznim i završnim odredbama Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu predviđeno je da ovaj zakon stupi na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Predviđeno je da će ovaj zakon stupiti na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom listu Crne Gore. Stupanjem na ovog zakona nastaje troškovi za koje je potrebno obezbijediti dodatna sredstva u budžetu Crne Gore. Sada je za poslove suzbijanja organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina nadležno Odjeljenje za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina, koje je obrazovano u Vrhovnom državnom tužilaštvu (Odjeljenje). Stupanjem na snagu Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu formiraće se novo Specijalno državno tužilaštvo. Za sprovođenje ovog zakona potrebno je obezbijediti dodatna finansijska sredstva u budžetu u iznosu od 150.000,00 € za formiranje Specijalnog državnog tužilaštva.

VI. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO SKRAĆENOM POSTUPKU

U skladu sa članom 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 51/06, 66/06 i Službeni listi CG", br. 88/09, 80/10, 39/11, 25/12 i 49/13) smatramo da je Predlog zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu neophodno donijeti po skraćenom postupku, tj. istovremeno sa Predlogom zakona o Državnom tužilaštvu, za koji je takođe predviđena skraćena procedura iz razloga što predstavlja jedan od pet prioriternih pitanja koje je Evropska komisija utvrdila u periodu nakon Izvještaja o napretku a u oblasti borbe protiv korupcije. Shodno tome, a imajući u vidu činjenicu da Predlog zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu na sva pitanja koja nisu uređena ovim zakonom upućuje na Predlog zakona o Državnom tužilaštvu neophodno je i ovaj zakon donijeti po skraćenom postupku.

IZVJEŠTAJ SA JAVNE RASPRAVE POVODOM NACRTA ZAKONA O SPECIJALNOM DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU

Akcionim planom za pregovaračko poglavlje 23 - Pravosuđe i temeljna prava, kao jednom od najvažnijih strateških i reformskih dokumenta u oblasti pravosuđa, jedna od ključnih mjera za uspostavljanje nezavisnih, djelotvornih i specijalizovanih organa za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, je donošenje Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu, koji će biti osnov za formiranje Specijalnog državnog tužilaštva.

Naime, ministar pravde je **početkom novembra 2013. godine formirao radnu grupu** sa zadatkom izrade teksta Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu¹. Radna grupa je održala 12 radnih sastanaka, nakon čega je pripremljena radna verzija zakona. Članovi radne grupe radili su zajedno sa ekspertima Evropske komisije Draganom Novoselom i Alesandrom Sutura Sardom.

Nacrt o Specijalnom državnom tužilaštvu **dat je na javnu raspravu dana 4. avgusta 2014. godine**, objavljivanjem javnog poziva za učešće u javnoj raspravi na internet stranici Ministarstva pravde i na portalu e-uprave. Uz javni poziv, objavljen je i Program javne rasprave, tekst radnih verzija zakona sa obrazloženjem i kontakt podaci za dostavljanje primjedbi i sugestija.

Javna rasprava, u trajanju od 60 dana od dana objavljivanja javnog poziva, **zaključena je 4. oktobra 2014. godine** i odvijala se u skladu sa predviđenim Programom javne rasprave.

Tokom javne rasprave obavljane su konsultacije sa članovima radne grupe i ekspertima EK na način što su se razmjenivala mišljenja na određena zakonska rješenja i razmatrale dostavljene primjedbe i sugestije.

Javnu raspravu je sprovelo Ministarstvo pravde **uz tehničku podršku TAIEX-a**. Učesnici javne rasprave su bili građani, predstavnici državnih organa, organa lokalne samouprave, međunarodnih organizacija, nevladinih organizacija i drugi zainteresovani subjekti.

¹ Rješenje br. 01-8904/14 od 7. novembra 2013. godine

U okviru javne rasprave, **organizovan je okrugli sto², tri radna sastanka sa predstavnicima Državnog tužilaštva i sudstva**, a predlozi, sugestije i komentari su dostavljeni elektronskim putem i na drugi način.

Okrugli sto je otvorio **potpredsjednik Vlade i ministar pravde, gospodin Duško Marković**, koji je istakao da se izradi Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu pristupilo u cilju stvaranja pravnog osnova za formiranje Specijalnog državnog tužilaštva, kao posebnog državnog tužilaštva za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije. U izradi nacrt zakona radni tim je koristio rješenja koja su primijenile zemlje koje imaju iskustvo u ispunjavanju evropskih obaveza poput Hrvatske, Italije, Slovenije, Rumunije, Litvanije, Bugarske.

S organizacionog aspekta, Analiza racionalizacije pravosudne mreže pokazala je potrebu za koncentracijom nadležnosti za gonjenje u predmetima korupcije i organizovanog kriminala pri jednom tužilaštvu; sa funkcionalnog aspekta, u Izvještaju o skriningu konstatuje se da postoji jaz u koordinaciji između organa za sprovođenje zakona. Zbog toga smo u Strategiji reforme pravosuđa zacrtali formiranje specijalnog državnog tužilaštva za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije u okviru tužilačke organizacije, s posebnim aspektom na predmete korupcije na visokom nivou, istakao je Marković.

Gospodin Veselin Vučković, vd vrhovnog državnog tužilaštva istakao je da je izradi zakona prethodila je analiza uporednih rjesenja, da sus e vodile diskusije o tome ko može vršiti funkciju specijalnog tuzioca. Najspornije su bile odredbe o nadleznosti. Namjera radne grupe je bila da se obezbijedi specijalnost u ovoj oblasti a i usklađivanje sa odredbama Nacrta zakona o sudovima. Odredba clana 10 i 11 nacrt zakona u punoj je saglasnosti sa položajem specijalnog tužioca. Osnivanje Specijalnog državnog tužilaštva uslovljava i reorganizaciju Uprave policije.

Poslije uvodnih izlaganja **generalna direktorka za pravosuđe, gospođa Branka Lakočević**, predstavila je nacrt zakona ističući najznačajnije novine zakona, naročito uslove za izbor glavnog specijalnog tužioca i specijalnog tužioca, nadležnost i organizacija rada, odnos sa drugim organima i bankama. Nacrtom je predviđeno da je Specijalno državno tužilaštvo nadležno da postupa pred Specijalnim odjeljenjem Višeg suda u Podgorici. Nacrtom zakona predviđen je katalog krivičnih djela za koja je nadležno Specijalno državno tužilaštvo. To su krivična djela organizovanog kriminala, bez obzira na visinu propisane kazne, krivična djela sa

² **Dana 22. septembra 2014. godine održan je Okrugli sto u Podgorici**, kojem su prisustvovali ministar pravde, vd vrhovnog državnog tužioca, predsjednik i članovi radne grupe, predstavnici Državnog tužilaštva, sudstva, predstavnici civilnog sektora i zainteresovana javnost i građani.

elementima korupcije, bez obzira na visinu propisane kazne. Specijalno tužilaštvo nadležno je da postupi i za krivična djela pranja novca i trgovine ljudima. Radom Specijalnog državnog tužilaštva rukovodiće Glavni specijalni tužilac koji za rad Specijalnog državnog tužilaštva odgovara Vrhovnom državnom tužiocu. Nadzor nad radom Specijalnog državnog tužilaštva vrši Vrhovno državno tužilaštvo. Specijalno državno tužilaštvo ima u svom sastavu odjeljenja i službe.

Gospodin Mihael Hausner, pravni savjetnik u Ministarstvu pravde govorio je o odnosima u državnom tužilaštvu i naveo da je Državno tužilaštvo jasan hijerarhijski sistem: Vrhovni državni tužilac neposredno može vršiti sva ovlašćenja i preduzimati sve radnje unutar sistema. „On može, iz opravdanih razloga, povjeriti određene predmete ili radnje iz nadležnosti višeg državnog tužilaštva na osnovno državno tužilaštvo. On to može da uradi. Ali nije u obavezi da to i uradi“ istakao je g. Hausner.

Ekspert Evropske komisije g. Dragan Novosel, naveo je da je Nacrt zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu usaglašen sa međunarodnim standardima i može predstavljati dobru osnovu za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala. Međutim, naveo je da bez podrške čitave tužilačke organizacije i organa za sprovođenje zakona teško da Specijalno državno tužilaštvo može ispuniti svoj zadatak. Zakoni su bitni i ovo će biti još jedan novi zakon ali primjena je neophodna uz jednak napor svih učesnika. Potrebno je stvoriti pozitivnu klimu u čitavom sistemu, nije dovoljno imati specijalne timove, podrška od društva u cjelini izuzetno je važna u ovoj oblasti. Važno je da postoji i dobar zakonski okvir za pronalaženje i oduzimanje imovine stečene krivičnim djelom. „USKOK je bio samo lokomotiva koja je vukla organe za sprovođenje zakona. Po potrebi smo uključivali u rad i druge organe i mogu reći da je čitavo tužilaštvo djelovalo u borbi protiv korupcije. Što se tiče organizovanog kriminala tu je stvar bila mnogo jednostavnija. Dva pitanja koja mogu stvoriti teškoće su nadležnost specijalnog državnog tužilaštva, za koju mislim da je široko postavljena i mi u Hrvatskoj smo je široko postavili i to je uticalo na rad. Pokušali smo to vratiti i manje složene predmete smo povjerili drugim državnim odvjetništvima što se pokazalo kao izuzetno dobro, istakao je g. Novosel.

Takođe, u nacrtu zakona su predviđena dva specijalna tijela što to može stvoriti zabunu, specijalni istražni tim i istražni tim za postupanje u konkretnom predmetu. G. Novosel predlaže da treba konkretizovati rad specijalnog istražnog tima, dok istražni tim za postupanje u konkretnom predmetu zapravo i nije tim već unutrašnja organizacija tužilaštva.

Ekspert Evropske komisije g. Alesandro Sutura Sardo, naveo je da nema primjedbi na opšte odredbe nacrtu zakona ali da treba dodati kriterijum prilikom imenovanja specijalnih tužilaca i to u odnosu na iskustvo koje su imali u predmetima organizovanog kriminala i

korupcije. Takođe, istakao je da je nadležnost prilično široko postavljena a što povlači pitanje efektivnosti Specijalnog državnog tužilaštva. Naročito je potencirao da bezbjednosne provjere treba uključiti kao vid provjere kandidata za nivo savjetnika.

Na okruglom stolu u Podgorici iznijete su načelne i pojedinačne primjedbe i sugestije, postavljana pitanja i dati komentari od kojih su neki zapravo konstatacije i generalni stavovi.

Osnovna pitanja koja su potencirana tokom javne rasprave bilo na okruglom stolu, završnoj raspravi ili putem elektronske pošte grupisana su u **pet tema** i to:

PRIMJEDBE I SUGESTIJE NA NACRT ZAKONA O SPECIJALNOM DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU

1. Načelne primjedbe i stavovi

Izvršni direktor NVO Institut Alternativa, g. **Stevo Muk** naveo je da rješenja u nacrtu zakona ne odgovaraju stvarnim potrebama, budući da Specijalno državno tužilaštvo neće pretrpjeti neke veće promjene jer se zakon više fokusira na druge organe i rješenja. U nacrtu zakona nema odredbi koje bi bile preduslov za bezbjednosne rizike. Nadležnost je preširoka i postoji rizik da Specijalno državno tužilaštvo neće biti u mogućnosti da se fokusira na krivična djela organizovanog kriminala i korupcije. U nacrtu zakona nema odredbi o kontroli odbačaja krivične prijave.

G. **Boris Marić** iz NVO Centar za građansko obrazovanje smatra je nacrt zakona ne sadrži dobra rješenja, da je nadležnost preširoka i da postoji ogroman prostor za dalji rad na unapređenju teksta zakona.

Odgovor obrađivača

Nakon analize odredaba na koje su date načelne primjedbe obrađivač smatra da je organizaciono Specijalno državno tužilaštvo dobro postavljeno iz razloga što ne treba zaboraviti da je državno tužilaštvo jedinstven organ. U odnosu na bezbjednosne provjere, ovo pitanje mora biti usklađeno sa Zakonom o tajnosti podataka. Odrdebe o

kontroli odbačaja krivične prijave sadržane su u nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku, iz razloga što kontrolu odbačaja ne treba ograničavati samo na krivična djela koja su u nadležnosti Specijalnog državnog tužilašta. Radna grupa će još jednom razmotriti odredbu koja se tiče nadležnosti Specijalnog državnog tužilašta.

2. Primjedbe i sugestije u vezi sa predloženim sistemom imenovanja Glavnog specijalnog tužioca i specijalnih tužilaca

Generalni direktor u Ministarstvu unutrašnjih poslova g. **Miloš Vukčević**, g. **Dragoje Jović**, sudija Viseg suda u Podgorici, istraživačica javnih politika u NVO Institutu Alternativa gđa **Dina Bajramspahić** i **Veselin Radulović**, advokat NVO MANS-a predložili su da se umjesto sistema imenovanja specijalnih tužilaca propiše sistem izbora, što podrazumijeva raspisivanje javnog poziva, kako bi se omogućilo da pored iskusnih državnih tužilaca mogu konkurisati i sudije, advokati i službenici Uprave policije.

U odnosu na predloženi postupak imenovanja gđa **Bajramspahić** predlaže se da bezbjednosne provjere treba da predstavljaju isključivi uslov za imenovanje specijalnih tužilaca, kao i da se propiše mogućnost razrješenja u slučaju ometanja bezbjednosnih provjera.

Odgovor obrađivača

Nakon analize člana na koji je data primjedba obrađivač smatra da sistem imenovanja specijalnih tužilaca ima za cilj da u Specijalnom državnom tužilaštvu budu imenovani najbolji tužioci sa iskustvom. Ne treba zanemariti Ustavnu odredbu da se tužioci prvi put biraju na vrijeme od četiri godine. U odnosu na bezbjednosne provjere, ovo pitanje mora biti usklađeno sa Zakonom o tajnosti podataka.

3. Primjedbe i sugestije u vezi sa predloženom nadležnošću Specijalnog državnog tužilaštva

Primjedbe specijalnog tužioca gđe **Đurđine Nine Ivanović**, zamjenika g. **Držena Burića** i generalnog direktora u Ministarstvu unutrašnjih poslova g. **Miloša Vukčevića** odnosile su se na predloženu nadležnost SDT, ističući da je široko postavljena i na ovaj način može samo umanjiti efekte i rezultate rada koji se od novog SDT očekuju. Predloženo je da se nadležnost ograniči na krivična djela organizovanog kriminala i visoke korupcije, tj. krivična djela korupcije koje izvrše javni funkcioneru u smislu definicije iz Zakona o sprječavanju konflikta interesa.

Sudija specijalizovanog odjeljenja Višeg suda u Podgorici gđa **Valentina Pavličić** predlaže da, imajući u vidu činjenicu da je nadležnost SDT usko povezana sa nadležnošću specijalizovanog odjeljenja, da krivično djelo zloupotreba službenog položaja mora biti gradirano kao i druga krivična djela.

G. **Danilo Ajković** iz Akcije za ljudska prava predložio je da SDT bude nadležno i za krivična djela ratnih zločina.

Odgovor obrađivača

Nakon analize člana na koji je data primjedba obrađivač smatra da je potrebno da radna grupa još jednom razmotri odredbu koja se tiče predložene nadležnosti Specijalnog državnog tužilašta. Međutim, ne smije se zanemariti činjenica da se nadležnost tužilaštva određuje na osnovu nadležnosti suda, a ne obrnuto.

Takođe, ratni zločini jesu važna krivična djela, ali nisu se našla u nadležnosti SDT iz razloga što je intencija bila da se SDT fokusira na korupciju i organizovani kriminal i specijalizuje za ova krivična djela.

4. Primjedbe i sugestije u odnosu na odredbu o formiranju posebnog policijskog odjeljenja za saradnju sa Specijalnim državnim tužilaštvom

Šef Kriminalističke policije g. **Milan Tomić** sugerisao je da predloženo rješenje u nacrtu zakona da u okviru policije treba formirati posebno odjeljenje može znatno otežati rad policije budući da sada tri odsjeka kriminalističke policije sarađuju sa SDT.

Odgovor obrađivača

Nakon analize člana na koji je data primjedba obrađivač smatra da je potrebno da radna grupa još jednom razmotri odredbu koja se tiče formiranja posebnog policijskog odjeljenja za saradnju sa Specijalnim državnim tužilaštvom.

5. Primjedbe i sugestije u vezi sa prelaznim i završnim odredbama

Specijalni tužilac gđa **Đurđina Nina Ivanović** sugerisala je da u posebno važne prelazne i završne odredbe id a treba precizirati kada će SDT početi sa radom, budući da je neophodno obezbjediti preduslove za rad budućeg SDT-a.

Generalni direktor u Ministarstvu unutrašnjih poslova g. **Miloš Vukčević** sugerisao je da je neophodno ostaviti rok od šest mjeseci kako bi se izvršilo formiranje specijalizovanog odjeljenja u Upravi policije.

Odgovor obrađivača

Nakon analize člana na koji je data primjedba obrađivač smatra da završne i prelazne odredbe zavise od konačnih rjesenja koje će biti u predlogu zakona, kako bi se izbjegla situacija da se u nacrtu zakona prejudiciraju određena rješenja i rokove.

Umjesto zaključka

Na osnovu komentara³, primjedbi i sugestija dobijenih nakon javne rasprave, Ministarstvo pravde doraduje tekst nacrtu zakona i priprema ga za formu predloga. Osnovna ideja obrađivača je bila da ovaj značajni zakonski tekst bude odraz nastojanja da se Crna Gora pridruži krugu država koje su u okviru svog zakonodavnog i institucionalnog okvira prepoznale potrebu za formiranje Specijalnog državnog tužilaštva, u cilju jačanja borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala.

³ Komentari NVO Institut Akcije za ljudska prava na Nacrt zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu pristigli su 7. oktobra 2014. godine, po završetku javne rasprave, i iz tog razloga nisu obuhvaćeni izvještajem sa javne rasprave, ali će ih radna grupa svakako razmotriti u postupku pripreme zakona za formu predloga.